روز کشته شدن عثمان بن عفّان

- طبری در تاریخ طبری، مرحوم شیخ مفید در مسارالشّیعة، مرحوم شیخ ابراهیم کفعمی در مصباح، و مرحوم علامه مجلسی در بحارالانوار، روز کشته شدن عثمان بن عفّان را در هجدهم ذی الحجّة سال ۳۵ هجری گزارش می کنند.[۱]

- امیرالمؤمنین علیه السلام بعد از هلاکت عثمان، در روزی که مردم با ایشان بیعت کردند، برای مردم خطبه ای خواندند و در ضمن این خطبه فرمودند: سَبَقَ الرَّجُلَان وَ قَامَ الثَّالِثُ كَالْغُرَابِ، هِمَّتُهُ بَطْنُهُ وَ فَرْجُهُ.[۲] آن دو مرد (ابوبکر و عمر) مردند و سومی (یعنی عثمان) همچون کلاغ جای آنها نشست، کسی که تمام همتش شکم و شهوتش بود.

- امیرالمؤمنین علیه السلام همچنین فرمودند: ثُمَّ بَايَعَ ابْنُ عَوْفٍ عُثْمَانَ [فَبَايَعُوهُ]، وَ قَدْ سَمِعُوا مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صلّی الله علیه و آله فِي عُثْمَانَ مَا قَدْ سَمِعُوا مِنْ لَعْنِهِ إِيَّاهُ فِي غَيْرِ مَوْطِنٍ، فَعُثْمَانُ عَلَى مَا كَانَ عَلَيْهِ خَيْرٌ مِنْهُمَا.[۳] بعد از آن دو نفر (ابوبکر و عمر)، عبدالرحمن ابن عوف با عثمان بیعت کرد و لذا بقیه هم با او بیعت کردند، در حالی که از پیامبر صلی اللّه علیه و آله شنیده بودند که در چند مورد عثمان را لعن کرده بودند. عثمان با آن گونه که بود، باز هم از آن دو (ابو بکر و عمر) بهتر بود.[۴]

---

[۱]- تاریخ‌الطبری،ج۴،ص۳۷۸/ مسارّالشیعة، ص۴۰/ مصباح کفعمی ،ص۵۱۵/ بحارالأنوار، ج۹۸ ،ص۱۸۹

[۲]- الجمل، ص۱۲۵

[۳]- کتاب سلیم بن قیس ،ج۲،ص۶۹۴

[۴]- این نوعی اشاره به خباثت آن دو نفری است که عثمانِ ملعون پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و عثمانی که به تعبیر خود امیرالمؤمنین علی علیه السلام همتی جز شکم و شهوتش نداشته است، از آنها نیکوتر توصیف شده است!

- عثمان همان کسی است که رسول خدا صلّی الله علیه و آله در زمان حیات خویش، وی را از اهل آتش معرّفی کرده بودند: عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيهِ وَ آلِهِ: يَدْخُلُ عَلَيْكُمْ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ النَّارِ فَدَخَلَ عُثْمَانُ.[5] ابن مسعود گفت: رسول خدا صلّی الله علیه و آله فرمودند: مردی از اهل آتش بر شما وارد می شود، پس ناگهان عثمان وارد شد.
- عثمان همان کسی است که امیرالمؤمنین علیه السلام در بیان وظیفه تولّی و تبرّی، محبّت به عثمان را با محبّت خود قابل جمع نمی داند: قَالَ رَجُلٌ لِعَلِيٍّ: يَا عَلِيُّ، أَنَا أُحِبُّكَ وَ أَتَوَلَّى عُثمَانَ، فَقَالَ عَلَيهِ السَّلامُ لَهُ: أَنْتَ الأَعْوَرُ، فَإِمَّا أَنْ تَعْمَى وَ إِمَّا أَنْ تُبْصِرُ.[6] مردی به امیرالمؤمنین علیه السلام عرض کرد: من شما را دوست دارم و عثمان را نیز دوست دارم؛ حضرت به او فرمودند: تو هم اکنون یک چشم داری، یا نابینا باش یا بینا.
- عثمان همان کسی است که حضرت صادق علیه السلام بعد از هر نماز واجب خود، وی را در زمره چهار مرد و چهار زن، لعن می کرده است.[7]

---

[5]- الصراط المستقیم ، ج۳، ص۲۳۹

[6]- کامل بهایی، ج۲،ص۸۵

[7]- کافی، ج۳،ص۳۴۲